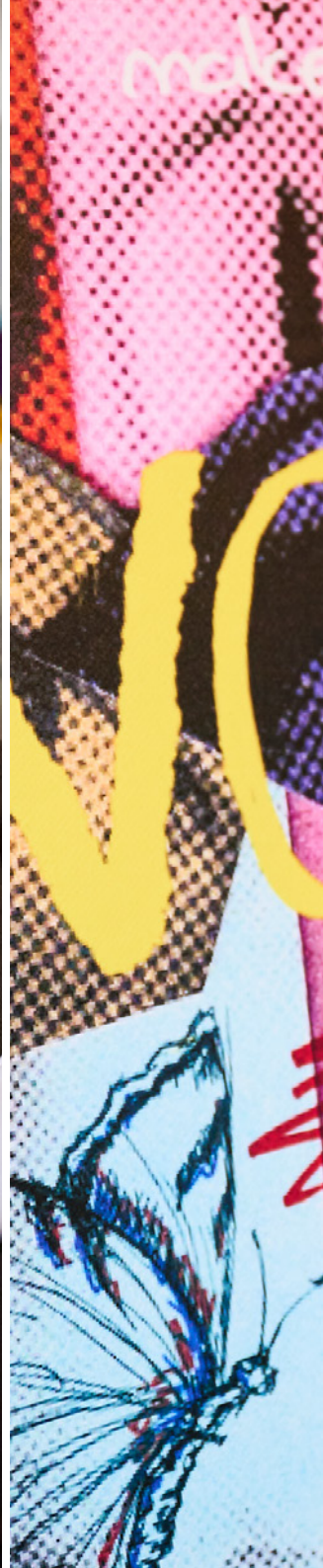

MUSEUM
Ons' Lieve Heer
op Solder

Jaarverslag 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Missie en visie	4
2. Collectie	5
3. Educatie en jongeren	7
4. Samenwerking en internationale ontwikkeling	9
5. Marketing en communicatie	11
6. Activiteiten, toegankelijkheid en inclusie	13
7. Organisatie en goed bestuur	14
8. Het monument, onderhoud en risico's	17
9. Bedrijfsvoering	18
10. Financiën	20

Inleiding

In 2025 begint de nieuwe beleidsperiode in het vierjarige kunstenplan van Amsterdam dat uitgevoerd wordt door het Amsterdams Fonds voor de Kunst. We zijn dankbaar dat Museum Ons' Lieve Heer op Solder de komende vier jaar weer onderdeel uitmaakt van het Kunstenplan.

Met een klein kernteam werken we hard aan meerdere doelstellingen. Hierbij wil ik het team van Museum Ons' Lieve Heer op Solder nogmaals bedanken voor hun inzet in 2025. We doen het samen, van het ontvangen van honderd-duizend bezoekers, het ontwikkelen van programma's tot het onderhoud van onze prachtige huizen. Dank allemaal! Dank ook aan onze vrijwilligers, de toezichthouders en iedereen die ons museum een warm hart toedraagt en ondersteunt.

Ook in zakelijk opzicht was 2025 succesvol. De exploitatie kwam ondanks de negatieve begroting toch positief uit met een resultaat van € 47.222 dankzij de bezoekerijfers en de opbrengst van de laatste veiling uit de nalatenschap Merkelbach van Enkhuizen. Het financieel verslag wordt gecontroleerd en goedgekeurd door een onafhankelijke accountant. Het museum is een ANBI-organisatie en een erkend geregistreerd museum en werkt volgens de ethische code voor musea.

In 2025 ontving Museum Ons' Lieve Heer op Solder 108.000 bezoekers, een stijging van 4.000 ten opzichte van het voorgaande jaar en daarmee bevestigde het museum de stevige positie binnen het Amsterdamse culturele landschap. Een bijzonder hoogtepunt was de viering van 750 jaar Amsterdam met onze goed bezochte tentoonstelling over het Mirakel van Amsterdam. De feestelijke opening, in aanwezigheid van burgemeester Halsema en Mgr. Hendriks. Dit benadrukte de historische betekenis en het belang van deze katholieke geschiedenis voor de stad.

Birgit Büchner, directeur-bestuurder

1. Missie en visie

Museum Ons' Lieve Heer op Solder geniet internationale bekendheid als een bijzonder historisch huis in de oude binnenstad van Amsterdam. Uniek is het zeventiende-eeuwse woonhuis met op de bovenste verdiepingen een katholieke schuilkerk. Deze kerk werd gebouwd in 1662 door de Duitse koopman Jan Hartman. Deze kerk deed dienst tot 1888 waarna er een museum gevestigd werd dat er nog altijd te vinden is. Het museum is drager van het Europees Erfgoedlabel en behoort tot de Canon van Nederland.

De geschiedenis laat zien dat vraagstukken over (in)tolerantie, vrijheid van geweten, vrijheid van meningsuiting en geloofsovertuiging van alle tijden zijn. Het is van groot belang om deze vrijheden te blijven beschermen. Daarom maakt het museum zich sterk voor een open en democratische samenleving waarin iedereen zichzelf kan, mag en durft te zijn.

De missie van het museum is om het unieke historische erfgoed levend te houden door het actief beheren van de zolderkerk en haar immateriële waarde te verbinden met actuele maatschappelijke thema's zoals religieuze vrijheid, identiteit en tolerantie. Dit doen we door het museum te positioneren als een gastvrije plek voor interactie en het delen van ervaringen. We faciliteren dialogen over verdraagzaamheid en tolerantie door middel van programma's en activiteiten. De nadruk ligt daarbij altijd op het versterken van begrip en sociale cohesie in een cultureel diverse samenleving.

2. Collectie

Museum Ons' Lieve Heer op Solder beschikt over een unieke collectie op het gebied van Amsterdams katholiek erfgoed. De 17de-eeuwse schuilkerk met de bijbehorende woonhuizen vormen de spreekwoordelijke Nachtwacht van het museum. In de vaste presentatie toont het museum altijd hoogwaardige collectie. Het museum hanteert de LAMO (Leidraad Afstoting Museale Objecten) en beschikt over een extern collectiedepot.

Het Mirakel van Amsterdam

In het jubeljaar 2025, waarin de 750ste verjaardag van Amsterdam werd gevierd, stonden we stil bij een van de oudste religieuze verhalen van de stad, het Mirakel van Amsterdam. In de tentoonstellingsruimte van het museum werden bezoekers meegenomen door de geschiedenis van deze veerkrachtige traditie; van de moderne Stille Omgang tot de middeleeuwse mirakeldevotie. De kernboodschap van de tentoonstelling was dat het Mirakel van Amsterdam voor veel meer staat dan de wonderbaarlijke gebeurtenissen in 1345. De tentoonstelling werd op woensdag 12 maart 2025 geopend door burgemeester Femke Halsema. De bisschop van het bisdom Haarlem-Amsterdam, mgr. Hendriks, was eveneens bij de opening aanwezig. In de tentoonstelling waren zowel objecten uit onze eigen collectie als een aantal belangrijke bruiklenen opgenomen. Hoogtepunten in de tentoonstelling waren de *Mirakeldoeken* van Jacob van Oostsanen, de *Occo Codex* en de *Teksten van Willem van Hildegasberch*. De *Occo Codex* was voor het eerst, sinds de 16de eeuw, weer terug in Amsterdam.

De andere kaart van Amsterdam

In de afgelopen jaren is collectieonderzoek van Museum Ons' Lieve Heer op Solder gericht op de ontsluiting van de collectie passend bij programma's die als kerndoel hebben: Het verbinden van de religieus diverse stad. In dat kader is het onderzoek *Religieus Erfgoed Amsterdam* op de kaart van start gegaan. Dit is een gezamenlijk initiatief van Museum Ons' Lieve Heer op Solder en de School voor Religie en Theologie van de Vrije Universiteit. In dit onderzoek kijken we naar de stad Amsterdam en lezen die door de bril van religie. We kijken hoe verschillende religies en religieuze stromingen zich eeuwenlang materieel in de stad hebben gemanifesteerd. Het onderzoek naar hun gebouwen en voorwerpen leidt uiteindelijk naar het grotere verhaal van Amsterdam als multireligieuze stad. Resultaten worden verwerkt in een digitale kaart van de stad: *De andere kaart van Amsterdam*.

Resultaat: 10.000 unieke bezoekers aan de kaart en 1.400 herhaalbezoekers

Op 27 oktober werd *De andere kaart van Amsterdam* tijdens een feestelijk symposium in de Westerkerk aangeboden aan de stad. Het cadeau, een interactieve website en web-based-app over het religieuze erfgoed van Amsterdam is het resultaat van het onderzoeksproject Religieus Erfgoed Amsterdam. Stadsdeelvoorzitter Lotte Terwel nam het cadeau in ontvangst.

Resultaat: Het symposium werd bezocht door 374 mensen

Resultaat 2025 *De andere kaart van Amsterdam*: De kaart omvat 120 locaties en objecten, 18 verschillende religieuze groeperingen, 33 verschillende locatietypen (kerk, moskee, badhuis, begraafplaats, kapel etc.) 40 verschillende collectiehouders (musea, archieven, kerken etc.) Er hebben 67 auteurs meegewerkt en 38 personen hebben advies gegeven.

Collectie restauratie

In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor de restauratie van een bijzonder hoogwaardig kunstwerk, het drieluik de *Kruisafneming* (ca. 1535) door Pieter Coecke van Aelst (AK-111). De restauratie wordt mogelijk gemaakt door het VriendenLoterij Restauratiefonds van de Vereniging Rembrandt. Het fonds ondersteunt ook de productie van een korte film over de restauratie. De restauratie werd op 12 november 2025 officieel gestart.

3. Educatie en jongeren

Educatie is een belangrijke manier om de maatschappelijke doelstellingen vorm te geven. In de programma's staat de religieus diverse stad en het bewerkstelligen van begrip ten behoeve van maatschappelijke cohesie, centraal. Scholieren, leerlingen en studenten maken kennis met religieuze diversiteit en praten met elkaar over verschillen in het verleden en het heden en hoe we daarmee omgaan. Het museum ontwikkelde voor iedere leeftijdsgroep passend aanbod.

Voices of Tolerance

In 2025 vond het programma *Voices of Tolerance* plaats in drie steden. Naast Amsterdam participeerden, Arnhem en Utrecht, iedere stad kende een eigen lokaal lessentraject en een eindevent. Met de editie in Utrecht heeft de nationale uitrol van het programma in 2025 een nieuwe impuls gekregen. Ruim 1000 leerlingen namen deel en we werkten samen met diverse inspirerende lokale sleutelfiguren.

De gebedshuizentour

Deze route voor leerlingen van 10 tot 13 jaar blijft een onverminderd succes. Steeds meer scholen, zowel uit het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs, weten de tour te vinden. Ook zien we een stijging in het aantal herhaalbezoeken. Meerdere scholen hebben de tour inmiddels als vast onderdeel in hun curriculum opgenomen. 1000 Scholieren deden *De gebedshuizentour in 2025*.

Voices Zine

De jongeren maakten van april tot en met juni onder begeleiding van kunstenaar Maha Eljak de *Voices Zine*, een zelfgepubliceerd magazine. De productie was onderdeel van de tentoonstelling 'Het Mirakel van Amsterdam', waarin het museum niet alleen een historische blik op de stad bood, maar ook samen met

jonge kunstenaars en de jongeren naar de toekomst keek. In de *Zine* verbeelden de jongeren hun persoonlijke zoektocht naar wie zij zijn. Wat vinden zij belangrijk voor de stad en welke verhalen moeten worden bewaard voor de toekomst? De *Zine* geeft een inkijkje in de tijdgeest van Amsterdamse jongeren. Dit leidde tot een bijzonder moment op 13 september. Toen sprak de community een manifest uit op de Dam, dat samen met de *Voices Zine* in een tijdcapsule op deze plek werd begraven: een hoopvolle boodschap voor Amsterdamse jongeren van de toekomst. Over 50 jaar zal deze tijdcapsule worden opgegraven.

Podcast Zeg 't maar!

Speciaal voor het tienjarig jubileum van *Voices of Tolerance* in schooljaar 2025-2026 ontwikkelt de community een podcastreeks *Zeg t maar*. Hierin gaan de jonge impactmakers van de *Voices Community* in gesprek met ervaren changemakers: sleutelfiguren die ieder op hun eigen manier bijdragen aan een positieve impact op de samenleving. Onder leiding van journalist Charisa Chotoe onderzoeken zij wat het betekent om van je passie je werk te maken en je talent in te zetten voor een groter doel. Op de Internationale Dag van de Tolerantie, op 16 november 2025, vond de opname plaats van de eerste aflevering, met burgemeester Femke Halsema als gast.

Heden & Toekomst

Het Mirakel inspireert!

Drie hedendaagse kunstenaars duiken ieder op hun eigen manier in de verhalen en tradities rondom het Mirakel van Amsterdam.

Producer en DJ *JP Enfant* (1989) blaast nieuw leven in het zestiende-eeuwse koorboek de *Occo Codex* met een hedendaagse elektronische compositie. *Kaili Smith* (1995) stapt letterlijk de buurt in op zoek naar inspirerende lokale helden en gaat samen met de jongerencommunity van het museum op zoek naar verhalen en objecten die absoluut niet vergeten mogen worden. *Maha Eljak* (2000) volgt in de voetstappen van Leonardus Marius en maakt samen met de jongeren een *zine* waarin zij hun hoop, wensen en inspiratie voor de toekomst verbeelden.

De jongerencommunity bestaat uit vmbo-leerlingen die hebben deelgenomen aan het burgerschapsprogramma *Voices of Tolerance* en mbo-studenten. Samen werken ze in het museum aan museale activiteiten. Jaarlijks maken ze een kunstproductie die in het museum te zien is.

Present & Future

Inspired by the Miracle!

Three contemporary artists have delved into the stories and traditions of the Miracle of Amsterdam, each in their own style.

Producer and DJ *JP Enfant's* (b. 1989) modern electronic composition breathes new life into the sixteenth-century *Occo Codex*, a compilation of choral pieces or gradual. *Kaili Smith* (b. 1995) literally ventures into the neighbourhood in search of local heroes, exploring with the museum's youth community in pursuit of stories and objects that should not be forgotten. *Maha Eljak* (b. 2000) follows in Leonardus Marius's footsteps, creating a *zine* together with our youth community in which they express their hopes, wishes and inspiration for the future.

The youth community consists of vmbo students who participated in our *Voices of Tolerance* citizenship programme and mbo students. They work together on museum activities in the museum, creating a yearly art production to work for display in the museum.

EDUCATIEVE ACTIVITEITEN 2025

Aantal leerlingen

Primair Onderwijs	1261
Rondleidingen divers (17e eeuw)	153
Feest! Museumprogramma	648
Feest! Gebedshuizentour	421
Speciaal onderwijs	39
Voortgezet Onderwijs	3369
Rondleidingen divers, alle niveaus	1368
Gebedshuizentour, alle niveaus	613
Aantal leerlingen zonder begeleid programma, alle niveaus	21
Speciaal Onderwijs	12
Voices of Tolerance	
Voices of Tolerance regulier programma VMBO	375
Voices of Tolerance op locatie Amsterdam, Utrecht, Arnhem	970
Voices of Tolerance talentontwikkeling VMBO en MBO	10
MBO	353
BSO	58
HBO/WO	56
Totaal aantal deelnemers onderwijs	5097

4. Samenwerking en internationale ontwikkeling

In 2024 ontving Museum Ons' Lieve Heer op Solder het prestigieuze Europees Erfgoedlabel, een erkenning die de culturele waarde en het historische belang van het museum benadrukt. Het Europese Erfgoedlabel is niet alleen een eerbetoon aan de rijke geschiedenis van het museum, maar ook een belangrijke stap in de versterking van internationale samenwerking op het gebied van cultureel erfgoed.

In 2025 heeft het museum onderzocht hoe een Europese versie van *Voices of Tolerance* eruit zou kunnen zien. Hiertoe zijn we een samenwerking gestart met EHL-partner Het Verdrag van Maastricht (Studio Europa). De uitwisseling van vmbo-leerlingen uit Nederland, België en Duitsland staat centraal. In 2026 zal de concrete uitvoering hiervan plaatsvinden.

Daarnaast is het museum met *Voices of Tolerance* als partner opgenomen binnen het nieuwe project *Democratie als levend erfgoed* van DutchCulture, dat eveneens in 2026 tot uitvoering zal komen.

Zonder samenwerking zouden onze projecten niet van de grond komen. In 2025 werd door alle teams met veel partners samengewerkt. Een overzicht:

	Educatie en Publiek	Collectie en Onderzoek
Culturele en maatschappelijke organisaties	Bekijk 't, Stichting Nowhere, FOAM, Joods Cultureel Kwartier, Museum Catharijneconvent, ISH Dance, Mocca, COG Groep Arnhem, Dordrechts Museum, Visio Onderwijs, Gelredome,	Rijksdienst voor het cultureel erfgoed, Dutch Culture, Museum Catharijneconvent, Joods Cultureel Kwartier, Luthermuseum, Moslim Archief, Amsterdam Center for the Heritage of Protestantism
Cultuureducatie instellingen	Poldertheater, Bekijk 't, ISH Dance Collective, ICK Dans, Stichting Nowhere	Catharijne Convent, Luther Museum, Joods Cultureel Kwartier, Amsterdam Museum eva
Partnerscholen Voices of Tolerance	Kiem Montessori Oost, Yuverta West, CBurg College, Montessoricollege Oost, IVKO, Berlage, Alphons Laudy, Praktijkonderwijs Het Plein, Praktijkschool Noord, Het Baken (Almere), Arentheem College (Arnhem)	
Beroepsonderwijs en universiteiten	ROC van Amsterdam (MBO College Noord Media, MBO College Zuid Fashion Design, HvA, Innovatieve Media	Universiteitsbibliotheek VU, Theologische Faculteit VU, Reinwardt Academie, Amsterdam University College, UVA, RUG
Religieuze organisaties	Fatih Moskee Rozengracht, Portugese Synagoge	Raad van Kerken Amsterdam, Protestantse Kerk Amsterdam, Bisdom Haarlem-Amsterdam, Stichting Kerken in Nederland
Mediapartners	Studio Brandkracht	
Kunstenaars en workshopdocenten	Safoan Mokhtari, Gershwin Bonevacia, Lesley Adu Darkwah, Reazun	
Toegankelijkheid	Verzetsmuseum, Rembrandthuis, Stichting Geluid in Zicht	

5. Marketing en communicatie

Museum Ons' Lieve Heer op Solder draagt op eigen unieke wijze bij aan het culturele aanbod in Amsterdam. Een hoogwaardig bezoek aan het monument, de route langs bedsteden en smalle trappen naar de zolderkerk, maakt het historische verhaal over de Alteratie en de schuilkerken voelbaar. Het museum beoogt het erfgoed toegankelijk te maken voor een breed publiek en richt zich op cultuurtoeristen uit binnen- en buitenland met een interesse voor historische verhalen.

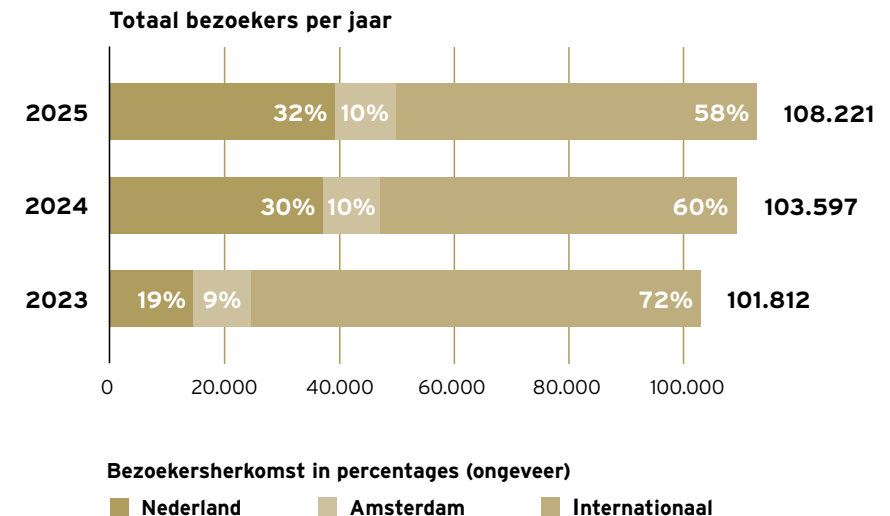
Bezoekers worden met een audiotour die beschikbaar is in negen talen, meegenomen op een reis door de tijd waarin katholieken hun geloof in schuilkerken uitoefenden. De ervaring beroert bezoekers uit de hele wereld. Het was een mooie erkenning dat wij opnieuw de Tripadvisor Award 2025 en een Michelinster in 2025 ontvingen. De marketing, offline en online, richt zich sinds 2021 met nadruk op de bezoeker op eigen stad en streek. Juist voor deze bezoekers is het historische verhaal relevant.

Doelgroepen en ontwikkeling

Het publieksbereik van het museum ontwikkelde zich in 2025 verder en werd breder in de voorgaande jaren. De Amsterdammer wist het museum beter te vinden dankzij sterke programmering en ingezette media en vanwege Amsterdam 750! De cultuurtoerist bleef een stabiele, maar veranderende groep: er kwamen relatief meer Nederlandse cultuurtoeristen t.o.v. de buitenlandse cultuurtoerist die in heel Amsterdam minder vertegenwoordigd was.

Door technische beperkingen is de bezoekersherkomst in 2025 niet honderd procent volledig geregistreerd. Wel laten trends uit de audiotour en programmering zien dat binnenlands bezoek is toegenomen.

Bezoekersaantallen afgelopen drie jaar

Alhoewel het jaar begon met een daling eindigde 2025 als een succesvol jaar. Het museum verwelkomde 108.221 bezoekers een kleine stijging ten opzichte van 2024. De groei van de Nederlandse bezoeker steeg eveneens en voldoet aan de doelstellingen op dit gebied. Ten aanzien van twee jaar geleden is de samenstelling van de herkomst van bezoekers aanzienlijk verschoven naar de beoogde bezoekers uit eigen land en stad.

Media uitingen

De website van het museum wordt een steeds belangrijkere bron van informatie en de start van het bezoek. Ter vergelijking, in 2019 werd de website van het museum voor 45.000 unieke bezoekers geopend. In 2025 waren dit er meer dan 300 duizend. Dit komt door de groei in social media content, online advertenties en een sterk SEO ingerichte website.

De social-media kanalen van het museum groeiden opnieuw aanzienlijk in 2025. De Facebook- en Instagramkanalen bereikten nieuwe publiekssegmenten en lieten recordgroei zien. De online zichtbaarheid van het museum is hiermee sterk verbeterd.

Het museum was in 2025 prominent aanwezig in landelijke en regionale media. De tentoonstelling *Mirakel van Amsterdam* vormde een belangrijke pijler en werd vaak besproken en aanbevolen. Daarnaast werd het museum zichtbaar in lifestyle-media, lokale kranten en vakpers. Uitingen varieerden van recensies tot interviews en achtergrondartikelen. Via sociale media bereikten de Mirakel-gerelateerde posts 8.527 unieke accounts en 76.914 weergaven.

Uniek in 2025 was de melding van ons museum op Netflix. In augustus 2025 ging de Netflix-film *My Oxford Year* in première waarvoor in 2023 opnames werden gemaakt. Dankzij de film, die 90 miljoen keer werd bekeken, klonk de naam 'Our Lord in the Attic' wereldwijd in huiskamers. Dit leidde tot een sterke piek in websitebezoek. In augustus 2025 zagen we 51.000 unieke bezoekers tegenover de gebruikelijke 20.000-26.000. Door het officiële filmaccount te betrekken wisten we het bereik te verdubbelen naar 100.000.

6. Activiteiten, toegankelijkheid en inclusie

Het museum zet zich in om toegankelijk te zijn voor iedereen en programmeert voor diverse publieksgroepen. 2025 kende een uitzonderlijk rijk aanbod aan activiteiten. De nieuwe tentoonstelling, diverse thematische evenementen en publieksprogramma's trokken bezoekers uit verschillende doelgroepen. In dit jaar vormde *Amsterdam 750!* een centraal thema.

Overzicht Activiteiten en programmering 2025

12 mrt t/m 9 jan	Mirakel van Amsterdam	Tentoonstelling, Amsterdam 750!
12 mrt t/m 9 jan	Opening Zine, atelier Maha Eljak	Creatief atelier jongeren
10-3-2026	Eindevent Voices	Jongerenactiviteit
11-4-2026	Mini Block Party (Kyli Smith)	Opening kunstenaars
17 en 18 mei	Canon-dagen	Programma breed publiek
13-9-2026	Deelname Tijdcapsule op de Dam	Jongeren, activiteit, Amsterdam 750!
13 en 14 september	Open Monumentendag, lezing	Programma breed publiek
oktober	Maand van de Geschiedenis	Programma breed publiek
6 t/m 12 oktober	Week van de toegankelijkheid	Inclusie en diversiteit
27-10-2026	Symposium De Andere kaart van Amsterdam	Wetenschap, activiteit, Amsterdam 750!
1-11-2026	Museumnacht	Programmering jongvolwassenen
20-11-2026	Sinterklaas op Solder	Kinderen en families
15-11-2025	Voices of Tolerance: podcast Zeg 't maar	Jongeren
27-11-2026	Spirit of Amsterdam: Mounir Samuel	Programmering jong volwassenen
28-11-2026	Spirit of Amsterdam: De Vertel Kapel	Programmering jong volwassenen
8 nov t/m 6 dec	Sint Nicolaas	Presentatie families
13 dec t/m 9 jan	Kerststallen expo	Presentatie breed publiek
24-12-2026	Muzikale Kerstnachtmissen	Programmering breed publiek

In totaal bezochten 3.058 mensen de diverse activiteiten in 2025

In 2025 faciliteerde het museum eens per maand de zogenaamde *Kunstenaaressen*. Deze katholieke missen vinden plaats sinds de jaren '60 van de vorige eeuw. Er zijn negen vieringen per jaar. De toegang tot de kerk is gratis voor kerkgangers, behalve bij de kerstnachtmissen.

December is traditiegetrouw een maand van feesten en is er extra aanbod. In de aanloop naar Sinterklaas ontwikkelde het museum een nieuwe spannende theatrale familietour. Kinderen en hun ouders ontmoeten in deze tour het tot leven gekomen beeld van de heilige Sint-Nicolaas. Hij is buiten het museum wakker geworden en blijkt zijn gouden boek en drie appels kwijt te zijn. De tour was uitverkocht en een groot succes.

Tijdens de kerstweken was er voor kinderen de speciale speurtocht *De sterren van het kerstverhaal* beschikbaar. Samen met de kerststallen die in het hele museum te zien zijn maakt dit een bezoek voor kinderen heel feestelijk.

Toegankelijkheid en inclusie

Omdat het monument niet aangepast mag worden met bijvoorbeeld een lift, zijn tools ontwikkeld die de toegankelijkheid zo breed mogelijk maakt zoals *Co-Visit* en *Samen zie je meer*. In het voorjaar van 2025 organiseerden we speciale rondleidingen voor mensen met een visuele beperking. Aan het einde van het schooljaar ontvingen we vanuit dezelfde doelgroep ook schoolgroepen van Visio Onderwijs Amsterdam.

We deden mee met de Week van de Toegankelijkheid van 6 t/m 12 oktober in die week is entree gratis voor mensen met een beperking en hun eventuele begeleider.

Museum Ons' Lieve Heer op Solder onderschrijft de code diversiteit en inclusie en past deze toe. We werken vanuit de vier P's: Programma's, Publiek, Personeel, Partners.

- Programma's: het museum richt zich op het onderwerp religieuze diversiteit met als doel een bijdrage te leveren aan de sociale cohesie in de religieus-diverse samenleving. Door vrijheid van geweten te verbinden aan de schuilkerk wordt het gesprek over tolerantie en verdraagzaamheid geagendeerd. *Voices of Tolerance*, *De gebedshuizentour*, *Feest! Weet wat je viert* en het onderzoek naar religieus erfgoed in Amsterdam getuigen van deze inzet. We streven naar groei van deze programma's hetgeen ook in 2025 te zien was.
- Publiek: het museum versterkt de toegankelijkheid van haar aanbod door de inzet van diverse talen en faciliteiten op het gebied van publieksvoorzieningen. We beschikken over *Samen zie je meer* voor blinden en slechtzienden en *CoVisit*, een belevingsroute voor mensen met een mobiliteitsbeperking. In 2025 was het museum gratis toegankelijk tijdens de Week van de Toegankelijkheid voor mensen met een beperking en hun begeleiders.
- Personeel: In 2025 hebben we extra aandacht besteed aan bewustwording bij medewerkers voor de medemens met een beperking. Tijdens de week van de toegankelijkheid organiseerden we diverse activiteiten voor onze medewerkers zoals het zelf ervaren van *CoVisit* en een digitale toegankelijkheidstest. De derde activiteit bestond uit het delen van conversation starters. Deze kaartjes waren te vinden in het café en op de lunchtafel en omvatten vragen in het Nederlands en Engels, zoals: Wist je dat één op de zeven mensen in Nederland een beperking heeft? Kijk eens om je heen – is dit museum goed toegankelijk voor iedereen?
- Partners: er wordt met een groot aantal partners samengewerkt in de programma's rondom educatie, collectie en onderzoek. Deze partners zijn afkomstig uit de hele samenleving en vanuit verschillende religieuze denominaties. Juist minderheden wordt gevraagd hun stem in het debat over tolerantie te laten horen en zij krijgen via de programma's een podium. Een overzicht wordt weergegeven in hoofdstuk 4.

7. Organisatie en goed bestuur

De organisatie bestaat eind 2025 uit een team van 24 medewerkers (ongeveer 20 FTE) en 20 vrijwilligers die een halve dag per week ondersteuning bieden. Vanuit beleidsdoelen is het team divers van samenstelling qua leeftijd, gender, LHBTQR+ en culturele herkomst. Bij werving en selectie wordt daar nadrukkelijk rekening mee gehouden. Passend bij de programma's over diversiteit, tolerantie en inclusie is het streven dat het eigen team deze kernwaarden reflecteert.

Er wordt grote waarde gehecht aan goede werkomstandigheden in de culturele sector en voor onze medewerkers. Het museum onderschrijft daartoe de Fair Practice Code en volgt sinds 2016 de cao voor musea. Aan ZZP'ers en kunstenaars betalen wij een honorarium passend bij de sector en accepteren dat een project duurder kan worden. In 2025 pasten we de rekentool voor kunstenaars toe in een aanvraag bij het Mondriaanfonds voor de kunstproductie *Pantheon Amsterdam* waarin jonge kunstenaars werk gaan maken. We werken met een raamovereenkomst voor rondleiders en museumdocenten, opgesteld door de Beroepsvereniging voor rondleiders, museumacteurs en museumdocenten (BRAM).

De dagelijkse leiding is in handen van de directeur-bestuurder met ondersteuning van een managementteam dat de verschillende taakgebieden vertegenwoordigt.

Het museum biedt plaats aan stagiaires, begeleidt studenten en promovendi vanuit het doel ook een opleidingsplaats te zijn en starters een kans te bieden. In 2025 kreeg de jongeren community voor het eerst een vergoeding voor hun werk. Hiermee blijft deelname weliswaar vrijwillig, maar heeft het programma een professionelere vorm gekregen en is het commitment van de deelnemers toegenomen. De community bestond in 2025 uit een combinatie van vmbo-leerlingen en mbo-studenten.

Het team wordt bijgestaan door een externe HR-professional die minimaal een dag per week aanwezig is. De organisatie is met 20 FTE klein. In 2025 vonden twee personeelsbijeenkomsten plaats op 10 april en op 20 november waar organisatorische aspecten aan de orde kwamen, de programmering en nieuwe projecten werden gepresenteerd.

Het team bleef in omvang stabiel de loonkosten stegen met 3,5% vanuit de cao. In 2025 werd de pensioenverzekering bij Zwitserleven voor vijf jaar verlengd en deze is nu ingericht volgens het nieuwe pensioenstelsel.

Governance Code Cultuur

Het bestuur en de raad van toezicht van Museum Ons' Lieve Heer op Solder hebben de acht principes en de daarbinnen vallende aanbevelingen en regels van goed bestuur, zoals geformuleerd in de Governance Code Cultuur nageleefd.

1. De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren en doet dit door het erfgoed te vertalen naar maatschappelijk gerichte programma's zoals *Voices of Tolerance* maar ook in het onderzoek Religieus Erfgoed Amsterdam. De maatschappelijke betrokkenheid komt ook tot uiting in de samenwerkingsverbanden en onderzoeksrichting naar de religieus diverse stad.

2. De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan in het jaarlijkse bestuursverslag dat wordt gepubliceerd.

3. Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Jaarlijks worden nevenfuncties gepubliceerd in het jaarverslag. De raad van toezicht werkt onbezoldigd en controleert de bestuurder door middel van een jaarlijks functioneringsgesprek. De jaarrekening wordt gecontroleerd door een onafhankelijke accountant.

4. Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar. De raad vergadert aan de hand van een schema en kwam in 2025 vijf keer bij elkaar. De voorzitter heeft een maandelijks overleg met de bestuurder. De rechtsvorm en het besturingsmodel is vastgelegd in de statuten van Stichting Museum Ons' Lieve Heer op Solder. Het museum kent sinds 2016 een raad van toezicht model.

5. Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie. De directeur-bestuurder maakt beslissingen die in de lijn liggen van de missie en visie van het museum en doet dit in beleidsplannen die worden besproken met de raad van toezicht. De directeur-bestuurder is voorzitter van het managementteam van het

museum, dat twee keer per maand vergadert. Binnen het managementteam komt zowel de dagelijkse leiding als financieel, inhoudelijk en organisatorisch beleid voor de lange termijn aan de orde. De directeur-bestuurder maakt de risico's voor de stichting inzichtelijk en bespreekt deze met de raad van toezicht.

6. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie. Museum Ons' Lieve Heer op Solder volgt de cao voor musea en de Fair Practice Code. De directie draagt er zorg voor dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie melding kunnen doen van (vermeende) onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard. Werknemers kunnen hiervoor terecht bij een externe vertrouwenspersoon.

7. De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit en doet daarvan ieder jaar verslag.

8. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid. De raad bestaat uit vijf leden. Bij benoeming van leden van de raad van toezicht wordt gekeken naar de samenstelling van de raad van toezicht op het moment van benoeming. Bij elke (her)benoeming van leden van de raad van toezicht wordt de profiel-schets in acht te genomen. In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen voor het werven van nieuwe leden in 2026 omdat de zittingstermijn van twee leden na acht jaar eindigen in het voorjaar.

In 2025 bestond de raad van toezicht uit:

- dhr. D. Slot, voorzitter
- mevr. E. Stoop
- mevr. A. Ubbergen
- dhr. A. Kok
- dhr. W. Kastelein

8. Het monument, onderhoud en risico's

Jaarlijks betreden meer dan 100.000 bezoekers het monument hetgeen een hoge belasting van trappen, gangen en vloeren betekent. Om optimaal behoud van het monument te garanderen beschikt het museum over een passend plan voor onderhoud dat in afstemming met Monumentenwacht gevolgd wordt. In 2024 werd een nieuw MJOP opgesteld dat de komende jaren gevolgd zal worden. In het eerste kwartaal van 2025 werden werkzaamheden die in 2024 begonnen waren, afgerond. Zo werd de buitenzijde van monument en het kantoorpand Heintje Hoekssteeg 26 geschilderd waarbij houtwerk van kozijnen, deuren en luiken werd hersteld.

Het duurzaam onderhoud en beheer van het monument is een prioriteit voor de komende jaren. Op basis van een duurzaamheidsplan dat is opgesteld in samenwerking met Groene Grachten werden tijdens het onderhoud diverse actiepunten uitgevoerd zoals de dakisolatie van Heintje Hoekssteeg 26 en het vervangen van TL-verlichting door LED in de kantoren. In 2025 kon dan ook worden voldaan aan de energiebepaalingplicht doordat diverse maatregelen werden uitgevoerd.

Voor het groot onderhoud is in 2025 een totaalbedrag van ca. € 174.000 onttrokken aan de voorziening groot onderhoud. De dotatie van € 60.500 is gebaseerd op het nieuw opgestelde MJOP. Zodoende bedraagt de stand van de voorziening groot onderhoud per 31 december 2025 € 382.714.

De educatieruimte kreeg in 2025 een volledige make-over, de styling is veranderd en de meubels werden vernieuwd. De ruimte is nu ook beter geschikt voor het multifunctionele gebruik door scholen, groepen en de eigen organisatie. Er kunnen ongeveer dertig mensen comfortabel gebruik maken van de faciliteiten.

Een risico met een grote impact op het bestaan van het museum is verlies van het hoofdobject door brand. Hierdoor zou het monument blijvend beschadigen of zelfs verloren kunnen gaan. Om dit risico zo laag mogelijk te maken krijgt preventie in combinatie met behoud en beheer veel aandacht en worden de panden jaarlijks gemonitord. Brandveiligheid wordt geborgd in technische installaties en training van medewerkers. In 2025 werd de brandmeldinstallatie gecertificeerd. In samenspraak met monumentenwacht en de brandweer houden we het monument scherp in de gaten. Alle medewerkers in het team service en veiligheid beschikken over een BHV diploma en staan met portofoons met elkaar in verbinding om tijdig calamiteiten te communiceren en aan te pakken volgens de protocollen voor veiligheid.

Nieuwe risico's ten aanzien van weerbaarheid

De wereld verandert. Musea en culturele instellingen worden gevraagd te anticiperen en te werken aan hun weerbaarheid bij diverse scenario's. Er komen diverse nieuwe vragen op ons af. Op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing, digitalisering en klimaatverandering, maar ook oorlogsdreiging, kunstroof en langdurige uitval van de stroomtoevoer worden naar voren. Staps-gewijs zal de grote reikwijdte van deze risico's en dreigingen de komende periode in kaart worden gebracht en vertaald worden naar de situatie van ons museum.

9. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering is erop gericht om een kostendekkende exploitatie te realiseren. De stichting heeft de ANBI status en beoogt geen winst. Voor een gezonde en toekomstbestendige bedrijfsvoering worden reserves wel als noodzakelijk gezien. De stichting ontvangt een meerjarige subsidie uit het Kunstenplan 2025-2028 van Amsterdam maar is helaas geen onderdeel meer van de culturele basis infrastructuur. Alhoewel het museum veel eigen inkomsten weet te genereren is subsidie voor behoud van het monument essentieel. De onzekerheid rondom de vierjarige systematiek, de groeiende eisen van regelgeving, de aanhoudende inflatie en geopolitieke spanningen vergroten de druk op de bedrijfsvoering. In 2025 begon een nieuwe beleidsperiode met 4% minder subsidie en moest een stevige inflatie het hoofd geboden worden. Dit leverde de begroting van 2025 een tekort op. Het feit dat de exploitatie toch positief eindigt is een mooi resultaat dankzij de goede bezoekerscijfers en de opbrengst van de laatste veiling in de nalatenschap Merkelbach van Enkhuizen.

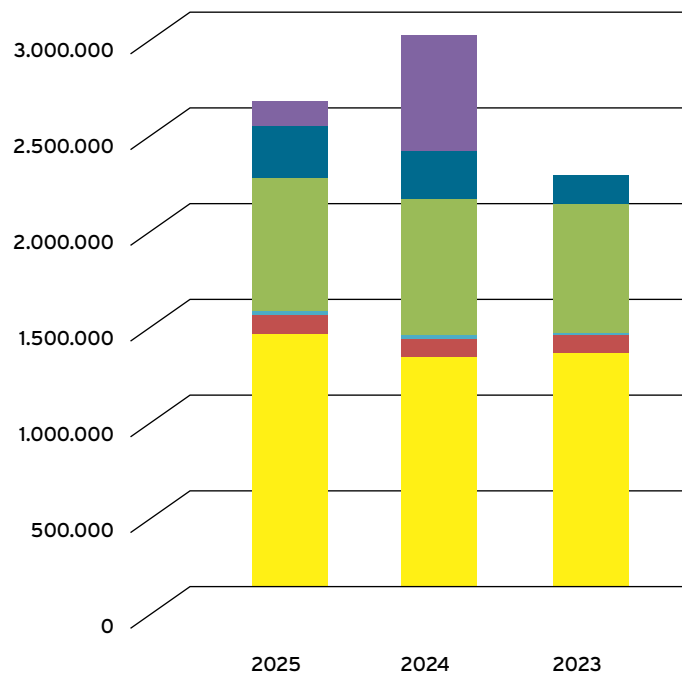
Vanuit risicobeheersing is nagedacht is over het verlies van inkomstenbronnen en op welke wijze risico's opgevangen kunnen worden. Het museum is in staat om vanuit opgebouwde reserves schommelingen op te vangen vanuit de visie dat deze daartoe ook werden opgebouwd. In 2025 kan vanuit een positief saldo 47.000 euro worden toegevoegd.

De stichting kent een hoog percentage (ca. 70%) eigen inkomsten hetgeen ook in 2025 te zien was, de subsidie bedroeg 29% van de begroting en duikt voor het eerst onder de 30%.

De inkomstenmatrix over 2023 t/m 2025 voor het museum ziet er als volgt uit:

■ Publieksinkomsten ■ Horeca en winkel ■ Overige inkomsten
■ Subsidie Kunstenplan ■ Overige subsidies en bijdragen ■ Incidentele inkomsten

Totale inkomsten 2023-2025

10. Financiën

Geconsolideerde staat van baten en lasten 2025

	Realisatie 2025 €	Begroting 2025 €	Realisatie 2024 €
BATEN			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten (10)	1.400.633	1.391.336	1.277.093
Overige inkomsten (11)	24.452	10.000	20.676
Indirecte opbrengsten (12)	0	0	0
Totale opbrengsten	1.425.085	1.401.336	1.297.769
Subsidies Gemeente Amsterdam (13)	687.371	688.500	704.691
Overige subsidies uit publieke middelen (14)			
Structureel	0	0	0
Incidenteel	70.305	50.000	84.437
Bijdragen uit private middelen (15)			
Structureel	0	0	0
Incidenteel	327.597	303.928	762.597
Subsidies en bijdragen	1.085.273	1.042.428	1.551.725
Totaal baten	2.510.358	2.443.764	2.849.494

LASTEN			
Personeelskosten (16)	1.606.268	1.597.129	1.484.015
Huisvestingslasten (17)	354.799	342.500	349.339
Aankopen (18)	0	0	0
Afschrijvingen (19)	63.501	53.500	45.669
Overige lasten (20)	444.496	470.000	367.505
Totaal lasten	2.469.064	2.463.129	2.246.528

	Realisatie 2025 €	Begroting 2025 €	Realisatie 2024 €
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	41.294	-19.365	602.966
Saldo rentebaten en -lasten	5.928	9.700	3.350
Exploitatieresultaat	47.222	-9.665	606.316
Resultaatbestemming			
Mutatie algemene reserve	-90.278	335	6.316
Mutatie bestemmingsreserve continuïteit	137.500	0	0
Mutatie bestemmingsreserve duurzaamheid	0	0	0
Mutatie bestemmingsreserve religieus erfgoed	0	0	600.000
Mutatie bestemmingsreserve tentoonstellingen en digitale omgeving	0	-10000	0
	47.222	-9.665	606.316

Museum Ons' Lieve Heer op Solder wordt ondersteund door:

Vrienden van Museum Ons' Lieve Heer op Solder

Museum Ons' Lieve Heer op Solder
Oudezijds Voorburgwal 38-40
1012 GD Amsterdam

Redactie

Birgit Büchner
Anouk Custers
Hermine Pool

Vormgeving

Studio Berry Slok

Copyright

Museum Ons' Lieve Heer op Solder

Fotografie

Museum Ons' Lieve Heer op Solder,
Rebekka Mell, Les Adu, Arjan Bronkhorst,
Fred Ernst, Stadsarchief Amsterdam,
Esmay Wagemans, Jolanda Visser

